

[Kristen Amby.]

Rusland, der kan forøge faren for et krigersk udbrud.

Og dernæst vel især den risiko, der er forbundet med at udstrække Atlantpagtsystemet til lande, der meget let kan blive indblandet — det er der i høj grad tradition for — i interne Balkanstridigheder, lande, der iøvrigt ved selve deres beliggenhed har en strategisk tilknytning til Den nære Orient, som i de senere år — og især nu i dette øjeblik — er skuepladsen for stridigheder og uro.

Uanset hvilke af disse synspunkter man nu end måtte tillægge den mest afgørende vægt, kan både mit parti og jeg helt tilslutte os regeringens standpunkt: at det indenfor en samarbejdende organisation, selvom Danmark formelt havde ret dertil, ikke ville være forsvarligt, om det ved sit veto hindrede gennemførelsen af en politik, alle vore andre partnere var enige om. Og derfor vil vi stemme for forslaget til rigsdagsbeslutning.

Men jeg vil gerne have bemærket, sådan som det også fremgik af den højtærede udenrigsministers redegørelse, at de tilstedeværende ministre på Ottawamødet for det første lagde den altafgørende vægt på Atlantpagts fredsbevarende karakter og dens rent defensive formål, og dernæst i en kategorisk erklæring udtalte, at de aldrig ville afvise noget virkeligt forsøg på tilvejebringelsen af varig fred.

Jeg vil tro, man har ret til heri at lægge den betragtning, at man fra Atlantpagtlandene ikke i fremtiden vil søge at opnå strategiske fordele, som kan indebære nogen risiko for, at freden brydes. Dette må selvsagt være en grundsætning for en organisation som den atlantiske union, der efter selve sit indhold er defensiv og efter sit formål skal være fredsbevarende. Og selvom vi jo alle ved, at verden just ikke regeres med den allerbedste fornuft, må jeg alligevel tillade mig at gå ud fra, at dette hovedsynspunkt aldrig er tabt af syne under de overvejelser, der er gået forud for beslutningen vedrørende Grækenland og Tyrkiet. Jeg vil gerne her spørge den højtærede udenrigsminister, om han ikke er enig i denne betragtning, og om han ikke kan give os en forsikring om, at Atlantunionen virkelig står på og vil efterleve denne grundregel:

ikke for en mulig strategisk fordels skyld at løbe nogen risiko for et brud på freden.

Jeg skal nu vende mig til de synspunkter vedrørende samarbejdet mellem Atlantorganisationens lande, som efter den højtærede udenrigsministers redegørelse så udførligt blev drøftet på Ottawamødet, og som også førte til beslutninger, om hvilke vi vil håbe, at de gør samarbejdet bedre og mere gnidningsløst.

For det første blev det vedtaget, at hyppigere drøftelser mellem Atlantunionens udenrigsministre skulle finde sted — i stedet for som hidtil eet møde om året tre eller fire —, og at ikke blot militære, men også økonomiske, sociale og kulturelle spørgsmål skulle drages ind i drøftelsen. Der blev endvidere nedsat et slags permanent udvalg, hvori alle Atlantpagtlandene har sæde, et udvalg, som ved hyppige møder åbenbart skal følge samarbejdsbestræbelserne og rapportere deres resultater til de hyppigere Atlantrådsmøder.

Det er med tilfredshed, man kan konstatere, at disse beslutninger er blevet taget. Jeg kan måske også sige det sådan: det er sandelig heller ikke for tidligt, de er blevet taget. Skulle der virkelig være mening i Atlantpagtsamarbejdet, ja, så måtte dette samarbejde få en anden form end den hidtidige. Altfor ofte har vi hidtil fået det indtryk, at beslutninger forberedtes, uden at man i overvejelsernes første stadier indgik i drøftelser med de andre partnere i Atlantunionen.

Med den største tilfredshed og glæde kan man modtage meddelelsen om, at indholdet af de drøftelser, der angår Atlantpagtsamarbejdet, skal udstrækkes ikke blot til de militære, men især til de dermed sammenhængende økonomiske problemer, iøvrigt også til de sociale og kulturelle spørgsmål — spørgsmål, der jo næsten på alle punkter berøres og influeres af den udvikling, vi er inde i.

Jeg vil gerne herom fremkomme med nogle enkelte bemærkninger, og jeg vil tage mit udgangspunkt i den lidet pyntelige og alt andet end opbyggelige debat, der i den senere tid har fundet sted angående de enkelte Atlantpagtlandes præstationer og ofre i de fælles forsvarsanstrengelser. I denne sammenhæng vil jeg gerne sige, at jeg tror, vi her i rigsdagen med den største tilfreds-